

ସସ୍ତ୍ରମ ପାଠ

ପ୍ରାକୃତିକ ଓ କୃତ୍ରିମ

ଏଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଗୁଡ଼ିକୁ ମଣିଷ ତିଆରି କରିଛି ଓ କେଉଁଗୁଡ଼ିକୁ ମଣିଷ ତିଆରି କରିନାହିଁ ଅଲଗା କରି ଲେଖ ।

ମଣିଷ ତିଆରି କରିଛି	ମଣିଷ ତିଆରି କରିନାହିଁ

କହିଲ ଦେଖି, ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକୁ ମଣିଷ ତିଆରି କରିନାହିଁ, ସେଗୁଡ଼ିକୁ କିଏ ତିଆରି କରିଛି ?

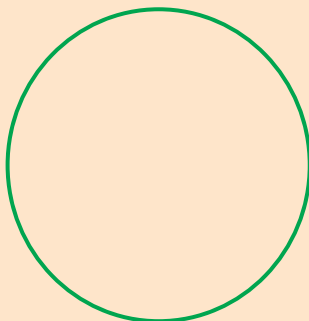
ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରକୃତି ତିଆରି କରିଛି । ତେଣୁ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରାକୃତିକ ଜିନିଷ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ସେହିପରି ମନୁଷ୍ୟ ତିଆରି କରିଥିବା ଜିନିଷକୁ ମନୁଷ୍ୟକୃତ ବା କୃତ୍ରିମ ଜିନିଷ ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଇଁ ସୂଚନା :- ଶିକ୍ଷକ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରେଣୀ ବାହାରକୁ ନେଇ ପ୍ରାକୃତିକ ଓ କୃତ୍ରିମ ଜିନିଷ ଚିହ୍ନଟବାକୁ କହିବେ ।

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାକୃତିକ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଗୋଲ ଭିତରେ ଓ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ କୃତ୍ରିମ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବାକ୍ସ ଭିତରେ ଲେଖ ।

ଅଟା, ଆଖୁ, ଚିନି, ମାଟି, ବହି, ଖାତା, ବାଲି, ସିମେଣ୍ଟ, ସୁନାହାର, ଆୟତଛ, ଟେବୁଲ୍, ଷ୍ଟେଲ୍, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର, ତାରା, କପ୍, ପବନ, ପାଣି, ଖଟ, କୁକୁର, ମଟର, ଦର୍ପଣ, ଝରକା, କବାଟ

୨. ତୁମ ଘରେ, ବାହାରେ ଓ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଦେଖୁଥିବା ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଗୁଡ଼ିକ କୃତ୍ରିମ ଓ କେଉଁଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାକୃତିକ ତଳେ ଲେଖ ।

କୃତ୍ରିମ	ପ୍ରାକୃତିକ

୩. ଗୋଟିଏ ମନୁଷ୍ୟକୃତ ଓ ଗୋଟିଏ ପ୍ରାକୃତିକ ଜିନିଷର ଚିତ୍ର କର ।

--	--

ଜୀବ ନିର୍ଜୀବ

ତୁମେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଦେଖୁଥିବା ଜିନିଷଗୁଡ଼ିକର ତାଲିକା କର ।

ଶ୍ରେଣୀ ଭିତରେ	ବିଦ୍ୟାଳୟ ଭିତରେ	ଘରେ	ରାସ୍ତାରେ	ତୁମ ପରିବେଶରେ

- ଏମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନକୁ ନିଜେ ଯାଇପାରନ୍ତି ତଳେ ଲେଖ ।

- କେଉଁଗୁଡ଼ିକ ନିଜେ ଯାଇପାରନ୍ତି ନାହିଁ ତଳେ ଲେଖ ।

ତଳ ଚିତ୍ରକୁ ଦେଖ, ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଚଳପ୍ରଚଳ ହୁଅନ୍ତି ଲେଖ ।

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଇଁ ସୂଚନା - ପିଲାମାନେ, କେଉଁମାନେ ଚଳପ୍ରଚଳ ହୁଅନ୍ତି ଲେଖିସାରିଲା ପରେ ସେମାନଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ଦଳରେ ବସାଇବେ । ଦଳରେ ଆଲୋଚନା କରି ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତି କରିବେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦଳରୁ ଜଣେ ପିଲା ତାଲିକା ପଢ଼ିବେ । ଭୁଲ ଥିଲେ ସଂଶୋଧନ କରାଯିବ ।

ପୂର୍ବ ଚିତ୍ରରୁ କେଉଁଗୁଡ଼ିକ ନିଜେ ନିଜେ ଚଳପ୍ରଚଳ ହୁଅନ୍ତି ଓ କେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଅନ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଚଳପ୍ରଚଳ ହୁଅନ୍ତି, ତଳ ସାରଣୀରେ ଲେଖ ।

ନିଜେ ନିଜେ ଚଳପ୍ରଚଳ ହୁଅନ୍ତି	ଅନ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଚଳପ୍ରଚଳ ହୁଅନ୍ତି

- ଆଉ କେଉଁମାନେ ଅନ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ଚଳପ୍ରଚଳ ହୁଅନ୍ତି ତାଲିକା କର ।

- ତୁମେ ଖାଦ୍ୟ ଖାଅ । ତୁମ କଣ୍ଢେଇକୁ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ ସେ ଖାଏ ନାହିଁ କାହିଁକି ?

- କେଉଁମାନେ ଖାଦ୍ୟ ଖାଆନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କର ନାମ ତଳେ ଲେଖ ।

ପରୀକ୍ଷାଟିଏ କର ।

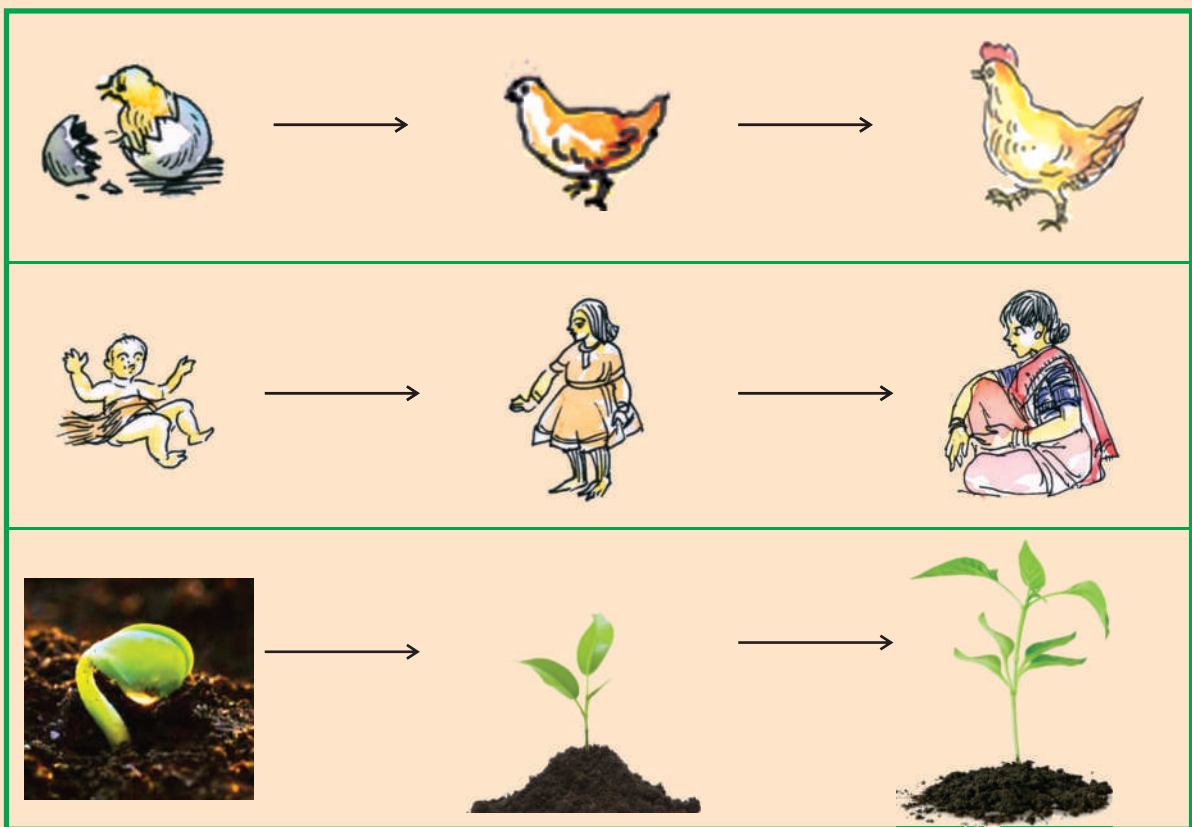
- ଦୁଇଟି ଛୋଟ ଚାରା ଗଛ ଆଣ ।
- ଗୋଟିଏ ଗଛକୁ ମାଟି ଥିବା ଡବାରେ ଲଗାଇ ପ୍ରତିଦିନ ପାଣି ଦିଅ ।
- ଅନ୍ୟ ଗଛକୁ ଖାଲି ଡବା (ମାଟି ନଥିବା) ରେ ରଖ ଓ ପାଣି ଦିଅ ନାହିଁ ।
- ଦଶ / ବାର ଦିନ ପରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଡବାର ଗଛକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ।

କ'ଣ ଦେଖିଲ ଲେଖ ।

ଏପରି ହେବାର କାରଣ କ'ଣ ଲେଖ ।

ଆମେ ଜାଣିଲେ,

ଗଛ ତାହାର ଖାଦ୍ୟ, ମାଟି ଓ ଜଳରୁ ପାଇଥାଏ । ଏଥିରୁ ଆମେ ଜାଣିଲେ ଗଛ ମଧ୍ୟ ଖାଦ୍ୟ ଖାଏ ।

- ଉପର ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକରୁ କ'ଣ ଜାଣିଲ ଲେଖ ।

ପଶୁ, ପକ୍ଷୀ, ଗଛ, ମଣିଷ ଇତ୍ୟାଦି ଜୋଟରୁ ବଡ଼ ହୁଅନ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍ ସେମାନେ ବଢ଼ନ୍ତି ।

- ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ କେଉଁମାନେ ଛୋଟରୁ ବଡ଼ ହୋଇଥିବା ଦେଖିଛ ଲେଖ ।

ମାଲ କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆଟି ବଡ଼ ହେଲେ ଅଣ୍ଟା ଦିଏ । ସେହି ଅଣ୍ଟାରୁ ପୁଣି କୁକୁଡ଼ା ଛୁଆ ବାହାରେ । ତୁମ ଜେଜେମା' ଓ ଜେଜେ ବାପାଙ୍କର ପୁଅ ହେଉଛନ୍ତି ତୁମ ବାପା, ତୁମ ବାପା ମାଆଙ୍କର ପିଲାମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ତୁମେ ଏବଂ ତୁମର ଭାଇ ଭଉଣୀ । ଆମ ଟାକୁଆକୁ ମାଟିରେ ପୋତିଲେ ସେଥିରୁ ଆମ୍ବଗଛ ହୁଏ । ସେହି ଆମ୍ବଗଛ ବଡ଼ହେଲେ ସେଥିରେ ଆମ୍ବ ଫଳେ । ଏହିଭଳି ଗୋଟିଏ ଆମ୍ବ ଗଛରୁ ଅନେକ ଆମ୍ବଗଛ ହୋଇଥାଏ । କୁକୁଡ଼ା, କୁକୁର, ବିଲେଇ, ମଣିଷ, ଗାଈ, ହାତୀ, ଆମ୍ବଗଛ, କଦଳୀଗଛ, ବାଇଗଣ ଗଛ ଇତ୍ୟାଦି ନିଜର ସଂଖ୍ୟା ବଢ଼େଇଥା'ନ୍ତି । ଅର୍ଥାତ୍, ନିଜର ବଂଶ ବଢ଼ାଇଥା'ନ୍ତି ।

ଆସ, ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା କାମଗୁଡ଼ିକୁ କରିବା ।

କାର୍ଯ୍ୟ - ୧ : ତୁମେ ତୁମ ବାପା / ମାଆ କିମ୍ବା ବଡ଼ ଭାଇଭଉଣୀଙ୍କ ସହ ଦିନବେଳେ ବାହାରକୁ ଯାଇ ତେନ୍ତୁଳି, ସଜନା, ଚାକୁଣ୍ଡା, ଗେଣ୍ଡୁ, ଅପରାଜିତା ଆଦି ଗଛର ପତ୍ରକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର । ପୁଣି ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତ ହେଲା ପରେ ସେହି ଗଛଗୁଡ଼ିକର ପତ୍ରକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର । କ'ଣ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦେଖିଲ, ଲେଖ ।

କାର୍ଯ୍ୟ - ୨ : ଲାଜକୁଳି ଲତାକୁ ବଡ଼ ଭାଇଭଉଣୀଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ଚିହ୍ନ ଓ ତା ପତ୍ରକୁ ହାତରେ ଛୁଅଁ । କ'ଣ ହେଲା ଦେଖ ଓ ଲେଖ ।

କାର୍ଯ୍ୟ - ୩ : ଚାଲୁଥିବା ତେଲୁଗିପୋକକୁ ଛୁଅଁ, କ'ଣ ହେଲା ଦେଖ ଓ ଲେଖ ।

ଏପରି କାହିଁକି ହେଲା ?

ଏଥିରୁ ଆମେ ଜାଣିଲେ -

ତେଲୁଣି ପୋକ ଗୋଲ ହେବା, ଚାକୁଣ୍ଡା ପତ୍ର ବୁଜି ହେବା, ଲାଜକୁଳି ପତ୍ର ବୁଜିହେବାକୁ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶ କରିବା କୁହାଯାଏ ।

- ଆଉ କେଉଁମାନେ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ଓ କେଉଁମାନେ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କର ତାଲିକା କର ।

ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି	ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ନାହିଁ

- ଆମେ ନାକ ବାଟେ ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା କରୁ । ସେହିଭଳି ପଶୁ, ପକ୍ଷୀ, କୀଟପତଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା କରିଥାନ୍ତି । ଆଉ ମଧ୍ୟ ଗଛମାନେ ବି ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା କରନ୍ତି ।
- ଏମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁମାନେ ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା କରନ୍ତି ଓ କେଉଁମାନେ କରନ୍ତି ନାହିଁ, ସେମାନଙ୍କୁ ତଳ ସାରଣୀରେ ଲେଖ ।

କାଉ, କୁକୁର, ମାଛ, ଟେବୁଲ, ଚୌକି, ଧାନଗଛ, ବାଡ଼ି, ଘଡ଼ି, ଡଙ୍ଗର, ପିମ୍ପୁଡ଼ି, ଗ୍ଲାସ୍, ଗାଈ, ଝିଣ୍ଟିକା, ପିଜୁଳିଗଛ, ବୋତଲ, ବେଙ୍ଗ, ପ୍ରଜାପତି, ମଟରଗାଡ଼ି, କଣ୍ଢେଇ

ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା କରନ୍ତି	ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା କରନ୍ତି ନାହିଁ

ଆମେ ଜାଣିଲେ -

ମଣିଷ, ପଶୁ, ପକ୍ଷୀ, କୀଟପତଙ୍ଗ ଓ ଗଛଲତା ଛୋଟରୁ ବଡ଼ ହୁଅନ୍ତି, ଖାଦ୍ୟ ଖାଆନ୍ତି, ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା କରନ୍ତି, ବଂଶ ବଢ଼ାନ୍ତି ଓ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି । ଗଛଲତା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟମାନେ ଚଳପ୍ରଚଳ ହୁଅନ୍ତି । ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଏହି ସବୁ ଲକ୍ଷଣ ଅଛି, ସେମାନଙ୍କୁ ଜୀବ କୁହାଯାଏ । ଯେଉଁ-ଗୁଡ଼ିକ ଛୋଟରୁ ବଡ଼ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ, ଖାଦ୍ୟ ଖାଆନ୍ତି ନାହିଁ, ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା କରନ୍ତି ନାହିଁ, ବଂଶ ବଢ଼ାନ୍ତି ନାହିଁ, ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ନାହିଁ ଓ ନିଜେ ଚଳପ୍ରଚଳ ହୁଅନ୍ତି ନାହିଁ, ସେଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଜୀବ ।

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ତୁମ ଚାରିପଟେ ଯାହା ସବୁ ଦେଖୁଛ ସେଥିମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଜୀବ ଓ କେଉଁଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଜୀବ ତଳ ସାରଣୀରେ ଲେଖ ।

ଜୀବ	ନିର୍ଜୀବ

୨. ଯେକୌଣସି ଦୁଇଟି ଜୀବ ଓ ଦୁଇଟି ନିର୍ଜୀବ ବସ୍ତୁର ଚିତ୍ର ଅଙ୍କନ କରି ରଙ୍ଗ ଦିଅ ।

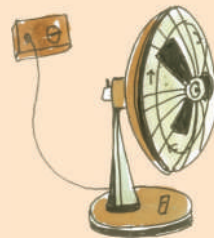
--	--	--	--

୩. ତଳଚିତ୍ରରେ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ନିର୍ଜୀବ ତା' ପାଖରେ ଛକି (x) ପକାଅ ।

(କ)

(ଖ)

(ଗ)

(ଘ)

(ଙ)

(ଚ)

(ଛ)

(ଜ)

୪. ଗଛକୁ ଆମେ ଜୀବ କାହିଁକି କହିବା ଲେଖ ।

୫. ଯେଉଁଟି ଠିକ୍ ଉକ୍ତି ତା'ପାଖରେ (✓) ଚିହ୍ନ ଓ ଯେଉଁଟି ଭୁଲ ଉକ୍ତି ତା' ପାଖରେ (x) ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

(କ) ଜୀବମାନେ ପ୍ରଶ୍ନାସ ନିଅନ୍ତି ଓ ନିଃଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ନ୍ତି । ()

(ଖ) ନିର୍ଜୀବମାନେ ନିଜେ ଚଳପ୍ରଚଳ କରନ୍ତି । ()

(ଗ) ଜୀବମାନେ ଖାଦ୍ୟ ଖାଆନ୍ତି । ()

(ଘ) ଜୀବମାନେ ଛୋଟରୁ ବଡ଼ ହୁଅନ୍ତି । ()

(ଙ) ନିର୍ଜୀବମାନେ ଶ୍ୱାସକ୍ରିୟା କରନ୍ତି । ()

(ଚ) ଜୀବମାନେ ବଂଶ ବଢ଼ାନ୍ତି । ()

(ଛ) ନିର୍ଜୀବମାନେ ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି ନାହିଁ । ()

୬. ରାସ୍ତାରେ ଯାଉଥିବା ସାଇକେଲଟି ଜୀବ ନା ନିର୍ଜୀବ ? କାରଣ ଲେଖ ।

ତୁମ ପାଇଁ କାମ -

ତୁମ ଆଖପାଖରେ ଥିବା ଗଛଗୁଡ଼ିକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତ ପରେ ଦେଖ । ସେଥିମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଗୁଡ଼ିକର ପତ୍ର ବୁଜି ହୋଇଯାଇଛି ଓ କେଉଁଗୁଡ଼ିକର ପତ୍ର ବୁଜି ହୋଇନାହିଁ ଖାତାରେ ଚିପି ଆଣି ଶ୍ରେଣୀରେ ଆଲୋଚନା କର ।

ଉଦ୍ଭିଦ ଓ ପ୍ରାଣୀ

- ଉପରେ ଥିବା ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଉଦ୍ଭିଦ ଓ କେଉଁଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରାଣୀ ଅଲଗା କରି ତଳେ ଲେଖ ।

ଉଦ୍ଭିଦ	
ପ୍ରାଣୀ	

- ଗାଈ ଓ ଆମ୍ଭ ଗଛ ଏକାଠି କେଉଁସବୁ କାମ କରନ୍ତି ?

ଯେପରି : ଖାଦ୍ୟ ଖାଆନ୍ତି, ସେହିପରି : _____, _____, _____

ପ୍ରାଣୀ ଓ ଉଦ୍ଭିଦ ଉଭୟ ହେଉଛନ୍ତି ଜୀବ । ତଥାପି ପ୍ରାଣୀ ଓ ଉଦ୍ଭିଦମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କେତେକ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ? ଆସ ଜାଣିବା ।

- ତୁମ ଶରୀରରେ କ'ଣ କ'ଣ ଅଙ୍ଗ ଅଛି ଯାହା କୌଣସି ଗଛରେ ନାହିଁ ?
ଯେପରି - ହାତ,

- ଗଛର କ'ଣ କ'ଣ ଅଙ୍ଗ ଅଛି ଯାହା ତୁମ ଶରୀରରେ ନାହିଁ ?
ଯେପରି - ପତ୍ର

ଏଥିରୁ ଆମେ ଜାଣିଲେ, ଉଦ୍ଭିଦ ଓ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ଶରୀରର ଅଙ୍ଗଗୁଡ଼ିକ ଅଲଗା ଅଲଗା । ଏଣୁ ଉଦ୍ଭିଦ ଓ ପ୍ରାଣୀର ଶରୀର ଗଠନରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ରହିଛି ।

ଉପରେ ଥିବା ଚିତ୍ର ଦେଖି କେଉଁମାନେ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଜାଗାକୁ ଯାଇପାରନ୍ତି ଓ କେଉଁମାନେ ଯାଇପାରନ୍ତି ନାହିଁ ତଳ କୋଠାରେ ଲେଖ ।

ଯାଇପାରନ୍ତି	ଯାଇପାରନ୍ତି ନାହିଁ

ଏଥିରୁ ଆମେ ଜାଣିଲେ, ପ୍ରାଣୀମାନେ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରୁ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଜାଗାକୁ ଯାଇପାରନ୍ତି । ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ଚଳନ ଶକ୍ତି ଅଛି ।

ଛୋଟ ଚାରା ଗଛଟିଏ ଯେଉଁଠି ଲଗାଇବା, ତାହା ସେହିଠାରେ ହିଁ ବଢ଼ିଥାଏ । କଲରା ବା କଖାରୁ ଗଛ ଯେଉଁଠାରେ ଲଗାଇବା, ତାହାର ମୂଳ ସେହିଠାରେ ମାଟି ଭିତରେ ରହିଥାଏ । ଏହାର ଡଙ୍କ ଲମ୍ବିଯାଇଥାଏ । ମୂଳ ନିଜର ସ୍ଥାନ ବଦଳାଏ ନାହିଁ । ଏଣୁ ଉଦ୍ଭିଦମାନେ ଗୋଟିଏ ଜାଗାରୁ ଅନ୍ୟ ଜାଗାକୁ ଯାଇପାରନ୍ତି ନାହିଁ ।

ଏଥିରୁ ଆମେ ଜାଣିଲେ, ଉଦ୍ଭିଦମାନଙ୍କର ଚଳନ ଶକ୍ତି ନାହିଁ ।

ତଳ ସାରଣୀ ପୂରଣ କର ।

ଆମେ ଖାଉଥିବା ଖାଦ୍ୟ	କାହାଠାରୁ ମିଳେ ? ପ୍ରାଣୀ / ଉଦ୍ଭିଦ
ଯେପରି - ଭାତ	ଉଦ୍ଭିଦ
ରୁଟି	
ଡାଲି	
ପରିବା ତରକାରି	
ଫଳ	
ମାଛ ତରକାରି	
ମାଂସ ତରକାରି	
ଦୁଧ	
ଚିନି	
ଘିଅ	

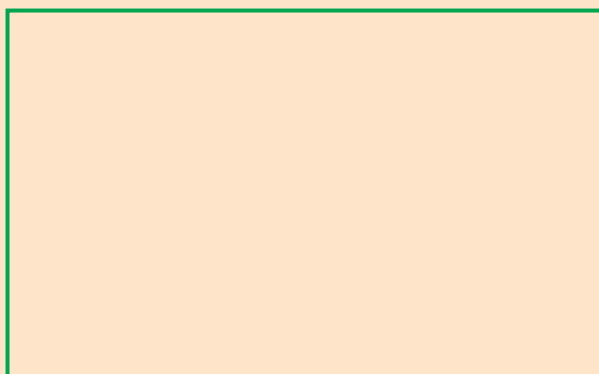
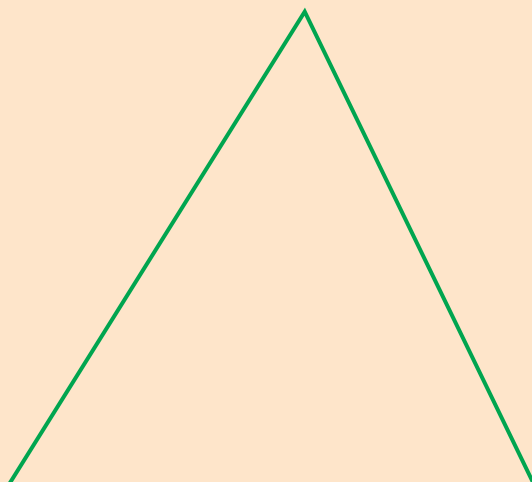
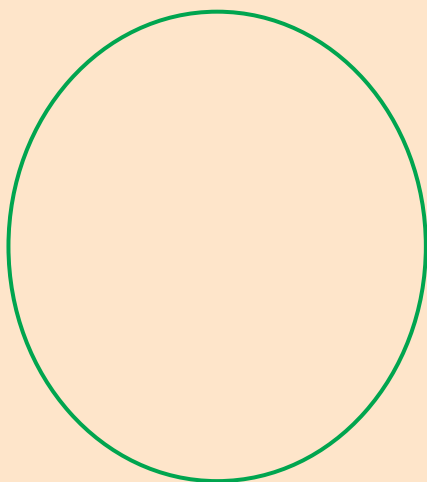
ତେବେ ଆମେ ଖାଉଥିବା ଖାଦ୍ୟ କାହା କାହାଠାରୁ ପାଉଛୁ ? ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା କର ।

ଆମେ ଆମ ଖାଦ୍ୟ ଉଦ୍ଭିଦ ଓ କେତେକ ପ୍ରାଣୀ (ମାଛ, ଛେଳି, କୁକୁଡ଼ା ଇତ୍ୟାଦି)ଙ୍କ ଠାରୁ ପାଉଛୁ । କିନ୍ତୁ କହିଲ ଦେଖି, ମାଛ, ଛେଳି, କୁକୁଡ଼ା ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରାଣୀ ତାଙ୍କର ଖାଦ୍ୟ କାହାରୁ ପାଆନ୍ତି ? ଆମେ ଆମର କେତେକ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବେ ଉଦ୍ଭିଦଠାରୁ ପାଉ । ଆଉ କେତେକ ଖାଦ୍ୟ (ମାଛ, ମାଂସ, ଅଣ୍ଡା ଇତ୍ୟାଦି) ପରୋକ୍ଷ ଭାବେ ମଧ୍ୟ ଉଦ୍ଭିଦଠାରୁ ପାଉ । ଯେପରି ଛେଳି ଗଛପତ୍ର ଖାଏ । ଛେଳି ମାଂସକୁ ଆମେ ଖାଉ । କିନ୍ତୁ ଉଦ୍ଭିଦ ତାହାର ଖାଦ୍ୟ କେଉଁଠାରୁ ପାଏ ? ଉଦ୍ଭିଦ ତାହାର ନିଜର ଖାଦ୍ୟ ପତ୍ରରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥାଏ । ଉଦ୍ଭିଦ ମାଟିରୁ ଜଳ ଓ ଲବଣ ଶୋଷଣ କରି ପତ୍ରକୁ ଦିଏ । ପତ୍ର ତାହାକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକରେ ବାୟୁରୁ ଅଙ୍ଗାରକାମ୍ଳ ବାଷ୍ପ ନେଇ ଖାଦ୍ୟରେ ପରିଣତ କରେ । ଏଥିରୁ ଆମେ ଜାଣିଲେ, ଉଦ୍ଭିଦ ନିଜର ଖାଦ୍ୟ ନିଜେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିପାରେ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରାଣୀମାନେ ନିଜର ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ ଉଦ୍ଭିଦ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରନ୍ତି ।

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ନିମ୍ନଲିଖିତ ଲକ୍ଷଣଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କର ଲକ୍ଷଣ ସେଗୁଡ଼ିକ O ରେ, ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ କେବଳ ଉଦ୍ଭିଦମାନଙ୍କର ଲକ୍ଷଣ ତାକୁ $\triangle$ ରେ ଓ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକ ଉଭୟଙ୍କର ଲକ୍ଷଣ ସେଗୁଡ଼ିକୁ $\square$ ରେ ଲେଖ ।

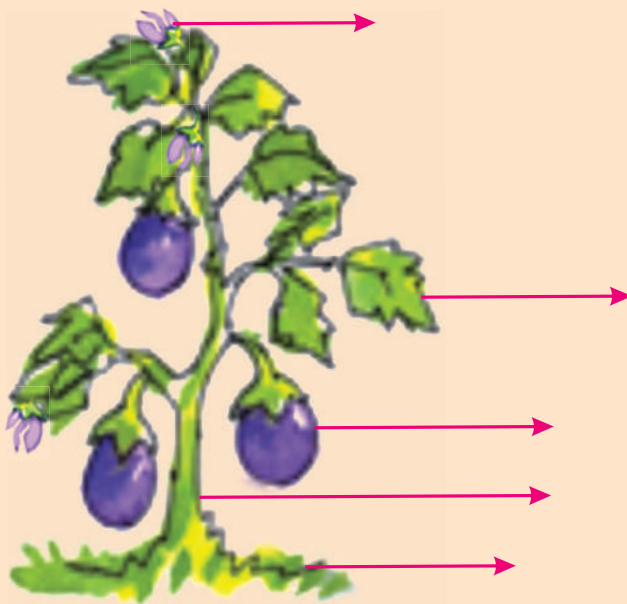
ବଂଶ ବଢ଼ାଇବା, ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବା, ନିଜ ଦେହରେ ନିଜ ଖାଦ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା, ଶ୍ବାସକ୍ରିୟା କରିବା, ଚଳପ୍ରଚଳ ହେବା, ଛୋଟରୁ ବଡ଼ ହେବା, ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ପ୍ରକାଶ କରିବା, ଶୁଣି ପାରିବା, ଶୁଙ୍ଘି ପାରିବା, ଦେଖି ପାରିବା, ପତ୍ର-ଫୁଲ-ଫଳ ହେବା, ପିଲା ଜନ୍ମ କରିବା, ଅଣ୍ଡା ଦେବା ।

ଉଦ୍ଭିଦର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶ

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ସହ ତୁମ ବିଦ୍ୟାଳୟର ବଗିଚା କିମ୍ବା ନିକଟରେ ଥିବା ଗୋଟିଏ ବଗିଚାକୁ ଯାଅ । ସେଠାରେ ତୁମେ ଯେଉଁ ଗଛକୁ ଚିହ୍ନିପାରୁଛ, ସେଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଲେଖ । ଶ୍ରେଣୀଗୁହକୁ ଫେରି ତୁମେ ଯେ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଗଛର ଚିତ୍ର କର । ଚିତ୍ରରେ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ଓ ତା'ର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶର ନାମ ଲେଖ ।

- ସାଙ୍ଗର ଖାତା ତୁମେ ଦେଖ । ତୁମ ଖାତା ତୁମ ସାଙ୍ଗକୁ ଦେଖାଅ ।
- ତୁମ ସାଙ୍ଗ କରିଥିବା ଗଛରେ ଯେଉଁ ଅଂଶଟି ନାହିଁ ତାହା ଲେଖ । ଠିକ୍ ସେହିପରି ତୁମେ କରିଥିବା ଗଛରେ କେଉଁ ଅଂଶଟି ନାହିଁ, ତାହା ଚିହ୍ନଟ କରିବାକୁ ସାଙ୍ଗକୁ କହ ।
- ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଚିତ୍ରରେ ଗଛକୁ ଚିହ୍ନି ନାମକରଣ କର । ଏହାର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଲେଖ ।

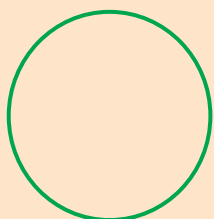

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଇଁ ସୂଚନା -

ପିଲାମାନଙ୍କୁ ନେଇ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ କିମ୍ବା ନିକଟରେ ଥିବା ବଗିଚାକୁ ଯିବେ । ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଖାତା, କଲମ ନେଇ ଯିବା ପାଇଁ ସୂଚନା ଦେବେ ।

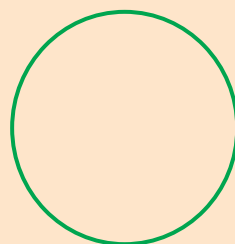
ପୂର୍ବ ଚିତ୍ରକୁ ଦେଖି କିଏ କେଉଁଠି ଥାଏ ଲେଖ ।

ମାଟି ତଳେ ଥାଏ

ମୂଳ
ଫୁଲ
ଫଳ
କାଣ୍ଡ
ଶାଖା ଚେର

ମାଟି ଉପରେ ଥାଏ

ଗଛର ଯେଉଁ ଅଂଶଟି ମାଟି ତଳେ ଥାଏ, ତାହା ହେଉଛି ମୂଳ ବା ଚେର । ମୂଳରୁ ଯେଉଁ ସରୁ ସରୁ ଶାଖା ପ୍ରଶାଖା ବାହାରିଛି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଶାଖା ଚେର କୁହାଯାଏ । ଗଛର ମାଟି ଉପର ଅଂଶଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛି ଗଣ୍ଡି ବା କାଣ୍ଡ, ଡାଳ, ଫୁଲ ଓ ଫଳ ।

ଗୋଟିଏ ଲଙ୍କାଗଛ ଓ ଘାସ ବା ଧାନ ଗଛ ଉପାଡ଼ି ଆଣ । ସେହି ଘାସ ବା ଧାନ ଗଛର ଚେର ଓ ଲଙ୍କା ଗଛର ଚେରକୁ ଉଲ୍ଲଭାବେ ଲକ୍ଷ୍ୟକର । ତଳ କୋଠାରେ ଉଭୟ ଗଛର ଚେରର ଚିତ୍ର କର ।

--	--

ଉଭୟ ଗଛର ଚେରରେ କି ପାର୍ଥକ୍ୟ ଅଛି ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ଓ ତଳେ ଲେଖ ।

ଗଛର କାଣ୍ଡରୁ ଯେଉଁ ଅଂଶ ମାଟି ତଳକୁ କ୍ରମେ କ୍ରମେ ସରୁ ହୋଇଥାଏ, ତାହାକୁ ପ୍ରଧାନ ମୂଳ କୁହାଯାଏ ଏବଂ ଗଛର ପ୍ରଧାନ ମୂଳ ନ ଥାଇ ଯେଉଁ ସରୁ ସରୁ ଚେର ବାହାରି ଥାଏ ତାହାକୁ ଗୁଚ୍ଛ ମୂଳ କୁହାଯାଏ ।

ଚିତ୍ର ଦେଖି ଖାଲି ଘରେ ମୂଳର ନାମ ଲେଖ ।

ତଳେ କେତୋଟି ପ୍ରଧାନମୂଳ ଥିବା ଗଛ ଓ ଗୁଚ୍ଛମୂଳ ଥିବା ଗଛର ନାମ ଲେଖ ।

ପ୍ରଧାନ ମୂଳ ଥିବା ଗଛ	ଗୁଚ୍ଛମୂଳ ଥିବା ଗଛ
ଯେପରି - ଆମ୍ବ ଗଛ	ଧାନ ଗଛ

ଦୁଇଟି ଗଛର ପତ୍ର ସଂଗ୍ରହ କର । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପତ୍ରକୁ ତଳ ଖାଲି ଜାଗାରେ ରଖି ତା'ର ଧାରରେ ପେନ୍‌ସିଲ୍‌ରେ ଗାର ଟାଣ । ତୁମେ ଆଙ୍କିଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ପତ୍ରର ଭିତର ଅଂଶରେ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ଓ ଚିତ୍ର ତଳେ ପତ୍ରର ନାମ ଲେଖ ।

--	--

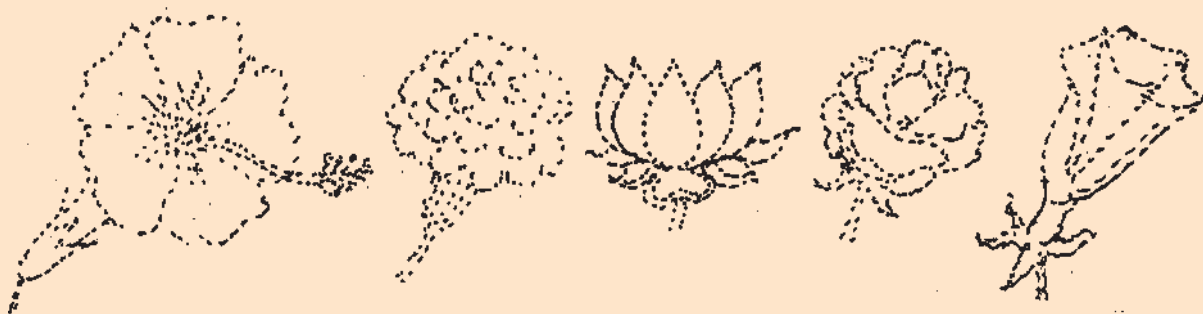
- ପ୍ରତ୍ୟେକ ପତ୍ରର ରଙ୍ଗ ଓ ଧାରକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ।
- ପତ୍ରର ଅଗ୍ରଭାଗକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ।
- ପ୍ରତ୍ୟେକ ପତ୍ରର ଆକୃତି କିପରି ହୋଇଛି ଲକ୍ଷ୍ୟ କର ।

ଆମେ ଜାଣିଲେ, ଅଧିକାଂଶ ପତ୍ରର ରଙ୍ଗ ସବୁଜ । ପତ୍ରର ଆକୃତି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ।

ବିଭିନ୍ନ ଆକୃତିର ପତ୍ରର ନାମ ଲେଖ ।

ଲମ୍ବା ଓ ସରୁ ପତ୍ର	ଲମ୍ବା ଓ ଚଉଡ଼ା ପତ୍ର	ଅଣ୍ଡାକାର ପତ୍ର	ବୃତ୍ତାକାର ପତ୍ର
ଘାସ	କଦଳୀ	ବର	ପତ୍ର

ବିନ୍ଦୁଗୁଡ଼ିକୁ ଯୋଡ଼, ନାମ ଦିଅ, ରଙ୍ଗ କର ।

ରଙ୍ଗ ଅନୁସାରେ କେତେକ ଫୁଲର ନାମ ଲେଖ ।

ରଙ୍ଗ	ଫୁଲର ନାମ	ରଙ୍ଗ	ଫୁଲର ନାମ
ଧଳା		ହଳଦିଆ	
ନାଲି		କମଳା	
ଗୋଲାପି		ନୀଳ	

ଫୁଲ ନ ଥିବା କେତେକ ଗଛର ନାମ ଲେଖ ।

ଫଳର ରଙ୍ଗ ଓ ଆକୃତି ତଳ ସାରଣୀରେ ଲେଖ ।

ଫଳର ନାମ	ରଙ୍ଗ	ଆକୃତି
କଞ୍ଚା କମଳା	ସବୁଜ	ଗୋଲ

ଚିତ୍ର ଦୁଇଟିରେ କ'ଣ ଦେଖୁଛ ତଳ ସାରଣୀରେ ଲେଖ ।

ଫଳର ନାମ	ମଞ୍ଜିର ଆକାର କିପରି ?	କେତୋଟି ମଞ୍ଜି ଅଛି ?
ଆମ୍ବ		
ମଟର		

ଏହିପରି ତୁମ ପରିବେଶରେ ମିଳୁଥିବା ଅନ୍ୟ ଫଳଗୁଡ଼ିକର ନାମ ଲେଖ ।

(କ) ଯେଉଁଠିରେ ଗୋଟିଏ ମଞ୍ଜି ଥାଏ - _____

(ଖ) ଯେଉଁଠିରେ ଅନେକ ମଞ୍ଜି ଥାଏ - _____

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ବାଇଗଣ, ଆମ୍ବ, ବର, ଆଖୁ, ପଣସ, ମନ୍ଦାର, ଗୋଲାପ, ଗେଣ୍ଡୁ, ଟଗର, ଲଙ୍କା, ଭେଣ୍ଟି, ଗହମ, ମକା - ଗଛଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଗୁଡ଼ିକରେ ପ୍ରଧାନ ଫୁଲ ଥାଏ ଓ କେଉଁଗୁଡ଼ିକରେ ଗୁଚ୍ଛ ଫୁଲ ଥାଏ, ତଳ ସାରଣୀରେ ଲେଖ ।

ପ୍ରଧାନ ଫୁଲ ଥିବା ଗଛ	ଗୁଚ୍ଛ ଫୁଲ ଥିବା ଗଛ

୨. କେତୋଟି ଶାଖା ପ୍ରଶାଖା ଥିବା ଗଛ ଓ ଶାଖା ପ୍ରଶାଖା ନ ଥିବା ଗଛର ନାମ ଲେଖ ।

ଶାଖା ପ୍ରଶାଖା ଥିବା ଗଛ	ଶାଖା ପ୍ରଶାଖା ନ ଥିବା ଗଛ

୩. ତୁମ ପରିବେଶରୁ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ପତ୍ର ସଂଗ୍ରହ କର । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅଠାରେ ତୁମ ଖାତାରେ ଲଗାଅ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପତ୍ର ତଳେ ତା'ର ନାମ ଲେଖି ଔଷଧୀୟ ଗୁଣ କିଛି ଅଛି କି ନାହିଁ, ଶିକ୍ଷକ କିମ୍ବା ବଡ଼ମାନଙ୍କଠାରୁ ବୁଝି ଲେଖ ।

୪. ସେ କିଏ ?

- ବଡ଼ ଗଛରେ ଛୋଟ ଫଳ _____
- ଗଛ ନହକା, ପତର ବଙ୍କା _____
- ତା ଫଳ ବିକାଏ ମୁଠାଏ ଟଙ୍କା _____

ଉତ୍ତିଦର ଶ୍ରେଣୀ ବିଭାଗ

- ପରିବେଶରେ ତୁମେ ଯେଉଁସବୁ ଗଛଲତା ଦେଖୁଛ, ସେଗୁଡ଼ିକର ନାମ ତଳେ ଲେଖ ।
- ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ତୁମକୁ ଏକାଭଳିଆ ଲାଗୁଥିବା ଗଛଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଅଲଗା ଅଲଗା ଭାବରେ ସଜାଇ ତଳେ ଲେଖ ।
- ତୁମେ କେଉଁ କାରଣରୁ ଏପରି ସଜାଇଲ ଲେଖ ।

- ଚିତ୍ରରେ ଥିବା ଗଛଗୁଡ଼ିକୁ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ବିଭାଗ ଅନୁସାରେ ସଜାଇ ଲେଖ ।

ଲତା	ସାନଗଛ ବା ଗୁଳ୍ମ	ବୁଦାଳିଆ ଗଛ	ବଡ଼ଗଛ	ଡାଳ ଶାଖାଥିବା ଗଛ	ଡାଳ, ଶାଖା ନଥିବା ଗଛ

- ତୁମେ ଜାଣିଥିବା ଆଉ କେତେକ ଗଛର ନାମ ବିଭାଗ ଅନୁସାରେ ସାରଣୀରେ ଲେଖ ।

ଆମଗଛ ଓ କଖାରୁ ଗଛ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁ ଗଛର କାଣ୍ଡ ଦୁର୍ବଳ ?

କେଉଁ ଗଛଟି ନିଜେ ସିଧା ଠିଆ ହୋଇ ରହିଛି ?

ଉଭୟ ଗଛର କାଣ୍ଡରେ କି ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦେଖୁଛ, ଲେଖ ।

ଏଥିରୁ ଜାଣିଲେ, କେତେକ ଗଛର କାଣ୍ଡ ଦୁର୍ବଳ ଓ କେତେକ ଗଛର କାଣ୍ଡ ସବଳ ।

କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଗଛର କାଣ୍ଡରୁ ଶାଖା ପ୍ରଶାଖା ବାହାରିଥାଏ । ତାହାକୁ ଡାଳ କୁହାଯାଏ ।
ଆଉ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଗଛରେ ଶାଖା ପ୍ରଶାଖା ନଥାଏ ।

ଧାନ, ବିରି, ବର, ମକା, ମାଣ୍ଡିଆ, ଆମ୍ବ, ବାଇଗଣ, ଲଙ୍କା, ଅଶ୍ବତ୍ଥ, ଗେଣ୍ଡୁ, ହରଗୌରା, ମନ୍ଦାର, କଲରା, ମୁଗ, ପଣସ, ଜାମୁ, ପିଜୁଳି, କଖାରୁ, ଗୋଲାପ, କଦଳୀ, ଆଳୁ, ସାରୁ, ଲାଉ, ଗହମ, ଶାଗୁଆନ, ଚିନାବାଦାମ, ଟଗର - ଗଛଗୁଡ଼ିକୁ ପରପୃଷ୍ଠାରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସାରଣୀ ଦୁଇଟିରେ ସଜାଇ ଲେଖ ।

ଲତା	ସାନଗଛ ବା ଗୁଳ୍ମ	ବୃଦ୍ଧାଳିଆଗଛ	ବଡ଼ ଗଛ	ଡାଳ / ଶାଖାଥିବା ଗଛ	ଡାଳ / ଶାଖା ନ ଥିବା ଗଛ

ଏକ ବର୍ଷରୁ କମ୍ ସମୟ ବଞ୍ଚିଥିବା ଗଛ	ଦୁଇ / ତିନି ବର୍ଷ ବଞ୍ଚିଥିବା ଗଛ	ବହୁତ ବର୍ଷ ବଞ୍ଚିଥିବା ଗଛ

ଉପର ସାରଣୀଗୁଡ଼ିକରୁ ଆମେ କ'ଣ ଜାଣିଲେ ଲେଖ ।

ଏଠାରେ ଆମେ ଗଛଗୁଡ଼ିକୁ, ସେଗୁଡ଼ିକର ଆକାର ଏବଂ ବଞ୍ଚିବା ସମୟ ଅନୁଯାୟୀ ଶ୍ରେଣୀ
ବିଭାଗ କଲେ ।

ତୁମେ ଯେଉଁ ପନିପରିବା / ଫଳ ଖାଉଛ ସେ ସବୁ ବର୍ଷସାରା ମିଳେ କି ? କାହିଁକି ମିଳେ ନାହିଁ, ଲେଖ ।

କେଉଁ ରତୁରେ କେଉଁ ଫୁଲ / ଫଳ / ପନିପରିବା ଅଧିକ ହୁଏ, ତାଲିକା କର ।

ରତୁ	ଫଳ	ଫୁଲ	ପନିପରିବା	ଫସଲ
ଗ୍ରୀଷ୍ମରତୁ				
ବର୍ଷାରତୁ				
ଶୀତରତୁ				

ଏଥିରୁ ଆମେ କ'ଣ ଜାଣିଲେ ?

ରତୁ ଅନୁଯାୟୀ ଫଳ, ଫୁଲ, ପନିପରିବା ଓ ଫସଲ ହୁଏ ।

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଇଁ ସୂଚନା – ଗଛର ଆକାର, ବଞ୍ଚିବା ସମୟ ଏବଂ ରତୁ ଅନୁଯାୟୀ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଗଛ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ ବୋଲି ପିଲାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଆଲୋଚନା କରାଇବେ ।

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ପ୍ରତ୍ୟେକରୁ ଚାରୋଟି ଲେଖାଏଁ ଉଦାହରଣ ଦିଅ ।

ବଡ଼ଗଛ _____, _____, _____, _____

ସାନଗଛ _____, _____, _____, _____

ବୁଦାଳିଆଗଛ _____, _____, _____, _____

ଲତା ଜାତୀୟଗଛ _____, _____, _____, _____

ଡାଳ ନ ଥିବା ଗଛ _____, _____, _____, _____

୨. ଲଙ୍କାଗଛ ଓ କଲରାଗଛ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟ ଲେଖ ।

ଲଙ୍କାଗଛ	କଲରାଗଛ

୩. ବର୍ଷସାରା ଆମ ଫଳେ ନାହିଁ କାହିଁକି ?

୪. ଗୋଟିଏ କଦଳୀ ଗଛର ଚିତ୍ର କରି ତାହାର ଫୁଲ, ଫଳ, ପତ୍ର ଓ କାଣ୍ଡ ଦେଖାଅ ।

୫. ପଚାରି ବୁଝ ଓ ଉତ୍ତର ଖାଲି ଘରେ ଲେଖ ।

(କ) କେଉଁ ଗଛରେ କେବଳ ଥରେ ଫଳ ହୁଏ ?

(ଖ) ସବୁଠୁ ବଡ଼ ଘାସଗଛର ନାମ କ'ଣ ?

(ଗ) ତୁମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଥିବା ଗଛମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ବହୁ ବର୍ଷ ହେଲା ଅଛି ?

ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ

ବାଘ ମାମୁର ବାହାଘର । ସବୁ ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ହୋଇଛି । ଘୋଷଣା ହୋଇଛି, ସେହିଦିନ ପାଇଁ କୌଣସି ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କିଛି ଶତ୍ରୁତା ରହିବ ନାହିଁ ।

ମହାରାଜ ବାଘ ସ୍ୱୟଂ ଦରବାରରେ ବିଜେ ହୋଇଛନ୍ତି । ପାଖରେ ଭାଲୁ, ବିଲୁଆ, ହାତୀ ପ୍ରଭୃତି ଉପସ୍ଥିତ । ଭାଲୁ ତାଙ୍କର ଭୋଜି ଆୟୋଜନ କଥା ଜଣାଇ କହିଲା- “ମହାରାଜ ! ଭୋଜି ପାଇଁ ମୁଁ ସହରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛି । ପଲଉ, ମାଂସ, କ୍ଷୀରି, ଡାଲି, ଛେନା ତରକାରୀ, ଖଟା, ଭଜା, ମାଛ, ମିଠା ପ୍ରଭୃତିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି ।” ଭାଲୁର ଖାଦ୍ୟ ତାଲିକା ଶୁଣି ବିଲୁଆ ମୁହଁ ମୋଡ଼ି ଦେଲା ।

ବାଘ ମାମୁଁ ଜାଣେ, ବିଲୁଆ ବଡ଼ ଚତୁର । ଏଣୁ ତା’ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ପଚାରିଲା, “କିହୋ ! ତମେ କ’ଣ କହୁଛ, ଭଲ ହେବଟି ?”

ବିଲୁଆ କହିଲା- “ମହାରାଜ, କଥାରେ ଅଛି - ନିଜ ରୁଚି ଭୋଜନ । ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ଏସବୁ ମଣିଷର ଭୋଜନ ପସନ୍ଦ ନୁହେଁ । ସମସ୍ତଙ୍କର ଖାଦ୍ୟ ଅଲଗା ଅଲଗା । ହାତୀ ପାଇଁ ଡାଳ ତ କୁକୁର ପାଇଁ ମାଂସ । ଆମର ଖାଇବା ଅଭ୍ୟାସ ବି ସମସ୍ତଙ୍କର ସମାନ ନୁହେଁ । କିଏ ପାରା ଭଳି ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଖାଏ ତ କିଏ ଗାଈ ଭଳି ପାକୁଳି କରେ । ଏଣୁ ଖାଦ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ପସନ୍ଦ ମୁତାବକ କରାଯାଉ ।”

ବାଘ ମାମୁଁଙ୍କୁ କଥାଟି ପସନ୍ଦ ହେଲା । ବିଲୁଆକୁ ସାବାସି ଦେଲେ । ସମସ୍ତେ ମିଳିମିଶି ଭୋଜିର ଆୟୋଜନ କଲେ । ବାହାଘର ପରେ ସମସ୍ତେ ଏକାଠି ବସି ଭୋଜି ଖାଇଲେ ।

ଆସ, ଏବେ କେଉଁମାନେ ତଳ ଲିଖିତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଆନ୍ତି ଲେଖିବା ।

ଗଛପତ୍ର, କୁଣ୍ଡା, ଦାନା ଫଳ, ଘାସ	ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ ମାଂସ, ମାଛ କୀଟ ପତଙ୍ଗ	ଉଭୟ ଗଛପତ୍ର, ଫଳ, ମାଂସ, ମାଛ

ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀମାନେ ନିଜର ଖାଦ୍ୟ ପାଇଁ କେବଳ ଉଦ୍ଭିଦ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ **ତୃଣଭୋଜୀ**, ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀମାନେ କେବଳ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଖାଆନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ **ମାଂସଭୋଜୀ** ବା **ମାଂସାଶୀ** ଓ ଯେଉଁ ପ୍ରାଣୀମାନେ ଉଭୟ ଉଦ୍ଭିଦ ଓ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କୁ ଖାଆନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ **ସର୍ବଭୋଜୀ** କୁହାଯାଏ ।

ତଳ ସାରଣୀ ପୂରଣ କର ।

ପ୍ରାଣୀର ନାମ	ସେମାନଙ୍କର ଖାଦ୍ୟ
ଗାଈ, ବଳଦ ବାଘ, ସିଂହ କୁକୁର, ସାପ ମୂଷା ହାତୀ, ଘୋଡ଼ା ବଗ ପାରା କୁକୁଡ଼ା ଶୁଆ	ଘାସ, ଫଳ, କୁଣ୍ଡା, ତୋରାଣୀ

ଗାଈ ପ୍ରଥମେ ଖାଦ୍ୟକୁ ଗିଳିଦିଏ । ପରେ ତାକୁ ପାଟିକୁ କାଢ଼ି ଚୋବାଇ ଚୋବାଇ ଖାଇଥାଏ । ଏହାକୁ ପାକୁଳି କରିବା କହୁ । କେତେକ ପକ୍ଷୀ ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଖାଆନ୍ତି । କେତେକ ପଶୁ ଚାକୁ ଚାକୁ କରି ଖାଆନ୍ତି, କେତେକ ଚାଟି ଚାଟି କରି ଖାଆନ୍ତି । ତୁମେ ତମ ଅଞ୍ଚଳର ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କୁ ଦେଖ, ସେମାନେ କିପରି ଓ କ'ଣ କ'ଣ ଖାଉଛନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ତଳ ସାରଣୀରେ ଲେଖ ।

ଖାଦ୍ୟାଭ୍ୟାସ	ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ ନାମ
ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି	ପାରା,
ଥଣ୍ଡରେ ଟିକି ଟିକି କରି	ଶୁଆ,
ପାକୁଳି କରି	ଗାଈ,
ଚାକୁ ଚାକୁ କରି	କୁକୁର,
ଜିଭରେ ଚାଟି ଚାଟି	ବିଲେଇ,
ଚୋବାଇ ଚୋବାଇ	ମଣିଷ,

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ସେମାନଙ୍କ ନାମ ଲେଖ ।

- (କ) ଯେଉଁ ପଶୁମାନେ କେବଳ ଡାଳପତ୍ର ଖାଆନ୍ତି _____
- (ଖ) ଯେଉଁ ପକ୍ଷୀମାନେ ଖୁଣ୍ଟି ଖୁଣ୍ଟି ଖାଆନ୍ତି _____
- (ଗ) ଯେଉଁ ପଶୁମାନେ ସର୍ବଭୁକ୍ _____
- (ଘ) ଯେଉଁ ପକ୍ଷୀମାନେ କେବଳ ମାସାଂଶୀ _____
- (ଙ) ଯେଉଁ ପକ୍ଷୀମାନେ ମାଛକୁ ଗିଳିଦିଅନ୍ତି _____